

03 august 2022

08-1/11-1622

Domnului Viorel CERNĂUȚEANU,
Șef al Inspectoratului General al Poliției
mun. Chișinău, str. Tighina 11/1, MD-2001
E-mail: igp@igp.gov.md

Domnului Dorin TOMȘA,
Șef al Inspectoratului de poliție Anenii Noi
or. Anenii Noi, str. Chișinăului nr.7, MD-6501
E-mail: ip_aneniinoi@igp.gov.md

Prin prezenta, Vă remit Raportul elaborat de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii în urma vizitei de monitorizare efectuate la Izolatorul de detenție provizorie al Inspectoratului de poliție Anenii Noi la 10 iunie 2022¹.

Vă rugăm să remiteți în adresa Oficiului Avocatului Poporului informații în tabel privind implementarea recomandărilor înaintate, precum și eventualele obiecții, sugestii referitoare la informațiile și concluziile Raportului respectiv.

Cu respect,

Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii

Ex: Al. Zubco
Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP
tel. 060002641
Email: alexandru.zubco@ombudsman.md

¹ Raportul de vizită este elaborat în conformitate cu prevederile pct. 19 lit.b) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratatelor Inumane sau Degradante (OPCAT) adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a 57-a Sesiuni a Adunării Generale a ONU prin Rezoluția A/RES/57/199, ratificat prin Legea 66/2006.

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT

**privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la
Izolatorul de Detenție Provizorie din cadrul
Inspectoratului de Poliție Anenii Noi
din data de 10 Iunie 2022**

Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii

**Ceslav PANICO, Avocatul Poporului (Ombudsman);
Maia BĂNĂRESCU, Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului;
Olesea DORONCEANU, membru al Consiliului;
Vadim AFTENE, membru al Consiliului;
Iuliana CUREA, membru al Consiliului;
Gheorghe BOSÎL, membru al Consiliului;
Ludmila MARANDICI, membru al Consiliului.**

I. PRELIMINARII

La data de 10 iunie 2022, între orele 10:00–11.00, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare Consiliul) și șeful Direcției Prevenirii Torturii din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, au efectuat o vizită preventivă la Izolatorul de Detenție Provizorie (IDP) din cadrul Inspectoratului de Poliție Anenii Noi (în continuare IP Anenii Noi).

- **Denumirea instituției:** Izolatorul de Detenție Provizorie din cadrul IP Anenii Noi
- **Tipul instituției:** închisă
- **Adresa:** or. Anenii Noi, str. Chișinăului nr.7, MD-6501
- **Data:** 10 Iunie 2022
- **Tipul și/sau obiectivul vizitei:**
  - Monitorizarea situației actuale și implementării recomandărilor CpPT ca urmare a vizitelor desfășurate anterior (17 aprilie 2018)
  - Monitorizarea respectării drepturilor persoanelor deținute împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.
- **Mandatul CPT:**

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de 24 octombrie 2016 în corespundere cu prevederile Legii nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform punctului 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*, Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite (neanuntate) preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

- **Numele membrilor echipei de vizită:**
  - Vadim Aftene
  - Olesea Doronceanu
  - Iuliana Curea Adam
  - Gheorghe Bosii
  - Alexandru Zubco
- **Metodologia aplicată:**

Membrii echipei de monitorizare au utilizat mai multe metodologii în scopul colectării și raportării informațiilor necesare: conversații cu managerul izolatorului și personalul administrativ; inspecția tuturor încăperilor/spațiilor/celulelor folosite de persoanele private de libertate și de personalul din cadrul IDP; observația; analiza și verificarea registrelor prezentate; analiza dosarelor personale/medicale ale persoanelor private de libertate; efectuarea fotografiilor; verificarea termenelor de valabilitate a produselor/preparatelor medicale și a funcționalității dispozitivelor.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE – IDP IP Anenii Noi

Izolatorul din cadrul IP Anenii Noi, destinat detenției persoanelor reținute pe un termen de 72 ore, este amplasat la et.2 al edificiului inspectoratului. Izolatorul a fost recent renovat și modernizat din fondurile Uniunii Europene, în conformitate cu standardele internaționale în materia respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor aflate în detenție provizorie.

Izolatorul dispune de **8 celule cu o capacitate maximă de 16 de persoane, 4 celule câte 3 paturi și 4 câte 1 persoană per celulă.**

Cooperarea

La începutul vizitei, membrii Consiliului au discutat cu reprezentanții și personalul din cadrul Izolatorului, care au manifestat deschidere spre colaborare, comunicare directă și neîngrădită pe perioada vizitei. Discuțiile au fost axate pe scopul și obiectivele vizitei efectuate de către Consiliu, mecanismele/procedurile de implementare ale recomandărilor CpPT din vizitele anterioare, nivelul de implementare a recomandărilor. De asemenea, s-au solicitat informații generale despre izolator/instituție și problemele majore cu care se confruntă izolatorul/instituția în raport cu persoanele deținute.

Accesul membrilor CpPT spre izolator și în izolator a fost asigurat fără impedimente.

Consiliul a constatat din start și a apreciat îmbunătățirea semnificativă a condițiilor materiale de detenție după renovarea izolatorului precum și eforturile depuse de personalul angajat în vederea respectării și implementării recomandărilor CpPT pentru asigurarea respectării drepturilor persoanelor reținute/deținute în izolator. Astfel, grație renovării capitale a izolatorului, o bună parte din recomandările Consiliului din vizita din 17 aprilie 2018 ce vizau îmbunătățirea condițiilor de detenție au fost implementate.

Este de apreciat și faptul că informațiile despre instituția Ombudsmanului ca mecanism de prevenire a torturii sunt plasate pe panoul informativ la intrarea în izolator, precum și faptul că angajații Izolatorului cunosc atribuțiile CpPT. Totuși, informații despre mandatul, atribuțiile și drepturile Consiliului pentru Prevenirea Torturii nu se regăsesc în izolator.

Rezumat al informațiilor furnizate de seful Izolatorului

- Personalul izolatorului este format din 10 persoane, 2 femei și 8 bărbați.
- La momentul vizitei, în izolator **nu se deținea nici o persoană.**
- În perioada martie 2021-martie 2022 în izolator s-au aflat aproximativ 150 deținuți. **Termenul maxim de deținere în izolator este 72 ore. Consiliul constată, după consultarea registrelor, respectarea acestui termen legal.**
- Fiecare deținut este supus percheziției corporale la intrarea în izolator, examinat de medic, întocmit dosarul personal, familiarizat cu regimul detenției și plasat în celulă. Fiecare deținut este asigurat cu produse de igienă (hârtie igienică, săpun, șampon, prosop) și lenjerie de pat curată.
- Alimentarea deținuților corespunde tuturor normelor sanitaro-igienice. Deținuții primesc alimentația în celule, de 3 ori pe zi, în baza unui contract cu un agent economic. Totodată, orice deținut poate să primească suplimentar colete cu produse alimentare.

➤ Pe perioada pandemiei, în toate spațiile izolatorului se făcea dezinfecție cu o soluție specială în scopul prevenirii răspândirii infecției cu COVID-19. La moment, fiecare celulă este prelucrată cu soluție dezinfectantă după plecarea persoanei deținute.

➤ Persoanele private de libertate sunt responsabile de curățenia în celulele unde sunt plasați.

➤ Nu este îngădit accesul la plimbări, la medic sau avocat.

Consiliul salută faptul că o parte din problemele/impedimentele cu care se confruntau reprezentanții IDP Anenii Noi expuse în vizita precedentă din aprilie 2018 au fost soluționate:

- Accesul limitat sau chiar lipsa unui mecanism accesibil reprezentanților Inspectoratului în vederea documentării persoanelor reținute care nu dețin acte de identitate sau sunt persoane apatride, cetățeni străini fără acte de identitate, sau își însușesc o altă identitate soluționată;
- Neacceptarea de către penitenciar a persoanelor deținute după ora 17:00 și în zilele de odihnă soluționată;
- Neprezentarea la timp și lipsa de promptitudine din partea avocaților din sistemul CNAJGS nu au fost expuse obiectii;
- Autoturismele nu sunt dotate cu combustibil în volumul necesar, pentru a asigura transferul reținuților în penitenciare, conform cu legislației în vigoare (timp de 72 ore) soluționată;

Problemele/impedimentele actuale cu care se întâlnesc reprezentanții Izolatorului expuse de către reprezentanții Izolatorului:

➤ Lipsa posibilității de organizare a conferințelor video cu instanțele de judecată, avocații, rudele persoanelor reținute.

➤ Lucrătorul medical este angajat prin cumul și este prezent în izolator numai 4 ore pe zi, ceea ce nu asigură asistența medicală continuă pentru persoanele ce se află în custodia statului.

➤ Lipsa serviciilor de asistență psihologică pentru asigurarea consilierii persoanelor deținute.

III. CONSTATĂRILE CpPT

❖ Nu există un Plan de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitei din 17 aprilie 2018, deși o parte din recomandări au fost implementate;

❖ Membrii Consiliului le-a fost asigurat accesul neîngrădit la toate spațiile/celulele și încăperile solicitate a fi verificate, în special:

❖ spațiul de supraveghere video;

- 8 celule de detenție provizorie;

- curtea de plimbare;

- cabinetul medical;

- 2 săli de intervievare/audiere și întrevedere (pentru 2 sau 4 persoane);

- bucătăria izolatorului;

- spațiul pentru depozitarea diferitor produse;

❖ Izolatorul se află într-o stare materială foarte bună, inclusiv celulele și alte încăperi;

❖ Lipsa posibilității de organizare a conferințelor video cu instanțele de judecată, avocații, rudele persoanelor deținute;

❖ Lipsa serviciilor de asistență psihologică pentru asigurarea consilierii persoanelor deținute;

- ❖ Deficiențe în asigurarea asistenței medicale continue pentru persoanele ce se află în custodia statului (lucrătorul medical este prezent în izolator de Luni până Vineri numai 4 ore pe zi).
- ❖ Carențe semnificative pe segmentul fixării/documentării leziunilor corporale;

Consiliul a solicitat pentru consultare prezentarea tuturor registrelor și a avut acces neîngrădit la toate. Numărul registrelor, comparativ cu vizita anterioară era mai mare, însă s-a constatat faptul că o bună parte din registre erau goale/necompletate, iar unele (cele din secția medicală) se completează cu alte informații care nu corespund întocmai denumirii registrului.

Consiliul a consultat următoarele registre prezentate:

- Registrul de evidență a scoaterii din camere și celule și a plimbărilor la aer liber/baie.
- **Registrul de evidență a întrevederilor/vizitelor** și a transmiterii pachetului cu haine de sezon (din registru rezultă clar durata, scopul și ora vizitelor deținutului cu avocatul/procurorul/ofițerul de urmărire penală).
  - Registrul de evidență primire-predare a serviciului în IDP.
  - Registrul de evidență a proceselor verbale de percheziție corporală a persoanelor reținute/deținute și a obiectelor depistate în cadrul percheziției.
  - Registrul de evidență a observațiilor și propunerilor în urma controalelor în IDP (ultima înregistrare fiind a șefului adjunct al IP Anenii Noi din 03 iunie 2022, care a verificat izolatorul și nu a constatat abateri sau plângeri ale deținuților).
- **Registrul de evidență a informării asupra drepturilor și obligațiilor reținuților/detinuților, notificarea terților cu privire la reținere (registrul era gol).**
  - Registrul de evidență a sancțiunilor și încurajărilor aplicate persoanelor reținute/deținute (registrul este gol).
  - **Registrul de evidență a persoanelor deținute** (la data vizitei Consiliului, potrivit numărului de ordine din registru, erau înregistrate 176 persoane, ultimul reținut înregistrat fiind din data de 02.06.2022).
    - Registrul de predare-recepționare a persoanelor reținute.
    - **Registrul de evidență a recepționării și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant din 17.06.2019-15.02.2022 din care rezultă că au fost înregistrate 29 plângeri (ultima pe 15.02.2022) cu informarea procurorului.**
      - Registrul de evidență a decontării medicamentelor în IDP (gol).
      - Registrul de evidență a maladiilor infecțioase în IDP (gol).
      - **Registrul pentru înregistrarea și raportarea cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant din 15.02.2022 (gol).**
      - Registrul de evidență a fișei examinării medicale a persoanei reținute și arestate în IDP (gol).
      - Registrul de evidență a cazurilor de aplicare a leziunilor corporale / traumatisme /automutilări / declararea grevei foamei în IDP (gol).
        - Registrul de evidență al incidentelor violente, aplicării forței fizice sau mijloacelor speciale în IDP (gol).
        - Registrul de evidență a stării sanitare și a dezinfectărilor în IDP (gol).

- Registrul de evidență a fișelor medicale, examinării medicale/primului ajutor medical și a solicitării asistenței medicale persoanelor reținute/deținute în IDP.

În cabinetul medical, se păstrau și **Rapoartele zilnice/lunare din cadrul izolatorului** care se completează de felcer. În ele se indică starea generală de sănătate a deținutului examinat (tensiune, temperatura, pulsul, oximetria, examinarea corpului, tegumentelor). În multiple zile (probabil când nu erau persoane deținute) rapoartele nu conțin examinări medicale dar o succintă raportare a felcerului despre activitatea sa _studierea cadrului legal, ordine în cabinetul medical, aerisire etc.

Unicele înscrieri despre starea de sănătate a deținutului se conțin în Fișa examinării medicale a persoanei reținute și arestate în IDP care conține informații despre data examinării (ora nu se indică), starea generală, date obiective constatate, info despre sistemele respirator, gastro-intestinal, uro-genital, nervos.

Consiliul a examinat câteva fișe și a constatat **că ora examinării nu este indicată (fapt care nu permite de-a stabili dacă deținutul a fost examinat imediat după reținere)**; deși felcerul constată *“traume ale ochilor, vânătăi la piciorul stâng, răni și julituri”* nu se descrie conform legislației localizarea concretă și dimensiunile traumelor sau mecanismul de provocare. În altă fișă se indică foarte general că: *“pe cap, nas, obraz, ureche sunt traume”*. La fel, nici în una din fișe nu există semnătura persoanei care a fost supusă examinării medicale.

Astfel, Consiliul constată că nu este clar la ce oră a fost examinat deținutul. Totodată în unele fișe nu se conține semnătura persoanei deținute sau eventualele obiecții versus calitatea asistenței medicale.

În Izolator nu se dețin sau nu au fost prezentate:

- **Registrul examinării medicale a deținuților la ieșirea din izolator.**
- Registrul convorbirilor telefonice ale deținutului.

IV. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

În lipsa persoanelor deținute la momentul vizitei, Consiliul nu a putut constata alegații de tortură sau rele tratamente din declarațiile acestora.

Personalul din cadrul izolatorului a subliniat faptul că toate persoanele anterior plasării în izolator sunt percheziționate; toate leziunile corporale sunt fixate și înregistrate în registre speciale; la intrarea în izolator, pe coridoare, în celule, în spațiile destinate întrevederilor sau pentru plimbare sunt camere de supraveghere video care lucrează în regim 24/24 ore (doar cabinetul medical și bucătăria nu sunt dotate cu cameră video). Nu au fost înregistrate careva cazuri de violență între deținuți și nici cazuri de suicid.

Deși Izolatorul deține un Registru de evidență a recepționării și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant din 15.02.2022 **acesta este gol**. Din Registrul precedent, din 17.06.2019-15.02.2022 rezultă că au fost înregistrate 29 plângeri (ultima pe 15.02.2022), cu informarea procurorului.

Totodată, Registrul de evidență a fișei examinării medicale a persoanei reținute și arestate în IDP și Registrul de evidență a cazurilor de aplicare a leziunilor corporale/traumatisme/automutilări/declaraarea grevei foamei în IDP sunt goale ambele. Acest fapt ridică semne de întrebare versus calitatea documentării/fixării leziunilor corporale ale deținuților, or în **Fișele examinării medicale a persoanei reținute și arestate în IDP, completate de felcer, se conțin desrieri ale leziunilor constatate pe corpul personelor aduse și plasate în izolator.**

Astfel, în lipsa oricăror alte date obiective, Consiliul nu poate determina dacă lipsa înregistrărilor este o consecință a faptului că angajații nu le completează sau că întra-adevăr nu au fost incidente care urmau a fi înregistrate.

GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI A RELELOR TRATAMENTE

a) Accesul la un avocat.

Izolatorul dispune de 2 spații special amenajate pentru discuții confidențiale cu avocatul/procurorul/ofițerul de urmărire penală. În caz de necesitate sau la cerere, administrația izolatorului susține că asigură dreptul persoanei deținute de a informa avocatul despre solicitarea unei întrevederi. Totodată se susține că numărul și durata întrevederilor nu este limitată. Camerele pentru întrevederi **sunt supravegheate video (audio nu se fixează)**, dispun de masă, scaune, încăperea este curată, încălzită pe timp de iarnă, ventilată iar lumina artificială. În încăperile pentru întrevederi nu sunt pliante informative cu drepturile persoanelor reținute/deținute și/sau măsurile de protecție anti Covid-19.

b) Examenul medical

Izolatorul dispune de 2 spații/cabinet medical amenajat pentru acordarea asistenței medicale unde activează un felcer de Luni până Vineri pe o normă de 0,5, 4 ore pe zi.

Constatări precedente din 17 aprilie 2018 și starea de fapt la momentul vizitei

1. *Lipsa condițiilor de examinare medicală confidențială a reținuților la intrare și la ieșire din IDP, precum și de păstrare a datelor cu caracter personal de ordin medical.* La momentul vizitei, Consiliul constată existența spațiului special amenajat pentru examinare medicală în condiții de confidențialitate însă în lipsa persoanelor deținute nu poate stabili dacă examinarea medicală are loc în prezența sau în lipsa personalului nemedical. Consiliul subliniază ca orice examen medical trebuie să fie derulat în condiții de confidențialitate - cu excepția solicitării exprese a personalului medical interesat, în cazuri particulare.

2. *Asigurarea securității datelor personale cu caracter medical și a examinării medicale a*

Din afirmațiile personalului (inclusiv medical) toate alegerile de tortură sau tratament inuman se înregistrează și se raportează Procuraturii fie telefonic fie prin Notă informativă.

4. *Examinările medicale la ieșirea reținuților din IDP Anenii Noi nu se efectuează, fapt ce duce la neexecutarea recomandării CPT ca orice persoană plasată în IDP Anenii Noi obligatoriu trebuie să fie examinată de către personalul medical, în momentul admiterii acestuia și la momentul eliberării.*

Consiliul constată că examinarea medicală a deținuților de către un medic nu se efectuează imediat la fiecare intrare și ieșire din izolator. Registrul examinării medicale a persoanei deținute la ieșirea din izolator nu există iar în fișele medicale de examinare a deținuților la intrarea în izolator nu se indică ora examinării. Nu este asigurată prezența personalului medical 24/24 ore în incinta izolatorului în vederea realizării garanției de examinare medicală imediată la fiecare intrare/ieșire din izolator. Potrivit afirmațiilor reprezentanților izolatorului, dacă persoană urmează să fie plasată în izolator înafara orelor de muncă ale lucrătorului medical, de regulă este contactat telefonic medicul pentru a veni în izolator și a examina persoana. Această practică nu poate fi verificată și nici nu reprezintă o garanție a examinării medicale imediate a persoanei care urmează să fie plasată în izolator.

Dreptul la asistență medicală, pe lângă faptul că este esențial pentru persoanele care au nevoie de asistență și îngrijire medicală, reprezintă una dintre garanțiile fundamentale împotriva maltratării pentru oricare persoană aflată în custodia poliției. Astfel, este esențial ca acest drept să fie garantat de la etapa incipientă a detenției. Conform ordinului MAI nr. 384 din 26 octombrie 2006 cu privire la examinarea medicală a persoanei reținute și aflate în IDP al CPR, persoana reținută urmează să fie supusă imediat examenului medical la intrarea și la ieșirea din locul de detenție. Lipsa examinării medicale exlude posibilitatea documentării adecvate a leziunilor corporale sau expunerea de către reținuți ale altor plângeri de ordin confidențial/medical.

5. Registrele medicale sunt completate necorespunzător destinației, de ex. în registrul de înregistrare a leziunilor corporale sunt înscrise despre starea generală a reținuților și altele. Felcerul nu este instruit în examinarea și descrierea morfologică și topografică a leziunilor corporale.

6. În zilele de Sâmbătă, Duminică și pe parcursul nopții nu este asigurată supravegherea medicală a persoanelor deținute. Cazurile de urgență sunt preluate de serviciul de ambulanță.

7. Nu este asigurat managementul adecvat al medicamentelor parvenite în izolator (proceduri de asigurare, evidență, verificare, nimicire a medicamentelor expirate), inclusiv condiții de păstrare conformă (dulapuri cu lacăt și/sau fără accesul luminii, frigider). **Cabinetul medical este utilizat în calitate de spațiu de stocare (depozit) pentru medicamente;** lipsește un Registru de evidență a preparatelor, inclusiv sistem de gestionare a termenelor de valabilitate și proceduri de nimicire inofensivă a medicamentelor¹. Cabinetul medical nu este asigurat cu frigider pentru păstrarea medicamentelor cu regim termic special

8. Nu este asigurat managementul deșeurilor rezultate din activitatea medicală în corespundere cu legislația în vigoare. Deșeurile rezultate din activitatea medicală, contrar prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, sunt colectate nesigur, iar în instituție lipsesc proceduri de gestionare a lor. Respectiv, *nu se asigură siguranța manoperelor medicale și există riscuri pentru sănătatea reținuților și angajaților*

1

<http://amed.md/sites/default/files/Legislatie/Ordine%20ale%20MS/Ordinul%20MS%20RM%20Nr.%209%20din%2006.06.2006.pdf>

9. Nu este instituit sistemul de colectare a datelor privind sănătatea deținuților;

c) Notificarea custodiei

Izolatorul **nu dispune de un aparat de telefon** pentru a asigura dreptul persoanelor deținute/reținute de a notifica rudele/avocatul despre aflarea sa în custodia statului. Administrația izolatorului susține că dacă deținutul solicită informarea unei rude sau solicită o întrevvedere cu avocatul, atunci prin stația radio din izolator se anunță personalul din Unitatea de Gardă care fie informează rudele fie contactează avocatul.

Consiliul atenționează asupra faptului că notificarea custodiei reprezintă o garanție esențială a persoanei deținute care trebuie să fie asigurată. Aparatul telefonic trebuie să existe, să fie gratuit, funcțional și să fie asigurată intimitatea și confidențialitatea discuțiilor telefonice purtate de persoanele reținute/deținute.

d) Informațiile privind drepturile acordate deținuților

Administrația izolatorului susține că tuturor persoanelor reținute le sunt înmânate drepturile/obligațiile de care beneficiază în momentul reținerii. În caz de neclarități/întrebări se intervine în fiecare caz în parte pentru explicații suplimentare. Pe coridor este fixat un panou cu pliante informative despre prevenirea/profilaxia Covid-19, datele de contact ale Ombudsmanului. În sala de întrevederi nu sunt extrase tipizate cu drepturile persoanelor reținute sau despre mandatul CpPT. Izolatorul nu dispune de procese verbale cu privire la desfășurarea instructajului cu persoana parvenită în izolator (drepturile, obligațiile, tehnica securității, răspunderea pentru deteriorarea bunurilor, răspunderea pentru evadare, planul de evacuare în caz de calamități/incendiu).

Registrul de evidență a informării asupra drepturilor și obligațiilor reținuților/deținuților, notificarea terților cu privire la reținere este necompletat. Deoarece registrul nu este completat nu putem constata în ce limbă sunt informați reținuții/deținuții despre drepturile și obligațiile lor.

Consiliul constată că accesibilitatea persoanelor deținute la informațiile cu privire la drepturile lor sunt limitate, fiind expuse doar pe un panou pe coridor. Prin urmare se recomandă actualizarea și plasarea informațiilor și în celule/curtea de plimbare cu includerea informațiilor despre mandatului CpPT și/sau altor instituții responsabile de protecția drepturilor lor.

e) Procedura de gestionare a plângerilor

Procedura de gestionare a plângerilor nu este suficient de clară, nu sunt clare mecanismele de soluționare a plângerilor, posibilitatea de a le depune, cine le examinează, rezultatele etc. Registrul de evidență a recepționării și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre preținse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant cu informarea procurorului pe anul 2022 este gol, astfel deținuții fie nu au depus plângeri fie nu au avut posibilitatea reală de a le depune.

CONDIȚIILE DE DETENȚIE

a) Condițiile de trai

Condițiile materiale de detenție din celule sunt satisfăcătoare și corespund standardelor naționale și internaționale. Celulele nu sunt suprapopulate, curate, dispun de 1 sau 3 paturi etajate cu scări pentru a ajunge la nivelul 2; în fiecare celulă este o masă și scaune proporțional numărului de paturi;

pereții sunt curați fără urme de mușcături; temperatura din izolator și celule corespunde normelor; umiditatea nu era ridicată; insecte sau rozătoare nu au fost observate; accesul la lumina de zi este asigurat prin prezența ferestrelor mari; lumina artificială pe timp de noapte/seara funcționează; sistemul de ventilare funcționează.

În fiecare celulă, lângă ușă, pe perete este instalat un dispozitiv prin intermediul căruia deținutul la necesitate poate suna sau apela gardienii.

În alte încăperi din izolator (cabinetul medical, sala de întrevederi, bucătărie, depozitul) condițiile erau satisfăcătoare, umiditatea normală, iluminarea artificială, temperatura corespunde normelor. Bucătăria era dotată cu cuptor cu microunde, aragaz, frigider, mașină de spălat, lavuar.

Izolatorul dispune de câteva dulapuri cu lacăte unde se pot păstra lucrurile/hainele reținuților/arestaților.

b) Igiena

Patul, saltelele și lenjeria de pat erau curate (unele noi).

Fiecare celulă dispune de un spațiu (izolat de celulă prin perete și ușă din termopan care ajunge până la tavan) unde este amplasat veceul (funcțional, curat, ventilat) para pentru duș (apă rece și caldă) și un robinet funcțional unde persoanele pot menține igiena zilnică. În celule erau obiecte de igienă personală, iar la cerere, administrația distribuie produse de igienă personală deținuților _ hârtie igienică, săpun, șampon, șervețele, prosop (lipsește doar pasta și peria pentru dinți).

c) Aprovizionarea cu apă și alimente

Toate persoanele au acces nelimitat la apă potabilă.

Din afirmațiile administrației izolatorului, alimentația deținuților este bună, de 3 ori pe zi în baza unui contract cu un agent economic. Produsele alimentare se aduc în caserole sigilate și se distribuie în celule deținuților. S-a accentuat și posibilitatea consumului de produse alimentare transmise prin colete de către rude. Izolatorul dispune și de un frigider unde pot fi păstrate produsele alimentare transmise prin colete.

Provocări:

- Nu există diete speciale în caz de prezență a unor boli cronice la reținuți/arestați.
- Produsele sunt aduse de agentul economic, dar distribuite de către angajații izolatorului care nu dispun de un carnet de sănătate cu mențiunile respective despre controlul medical și instruirea igienică.
- Lipsește meniul zilei.
- Nu există o procedură de colectare a deșeurilor alimentare.

d) Activități zilnice

Persoanele reținute/arestate au acces neîngrădit la aer liber și plimbări zilnic, timpul este monitorizat prin fixarea ieșirilor în registrul de plimbări. Curtea pentru plimbări era curată și dispune de un acoperiș în caz de ploaie.

Persoanele reținute/arestate nu au acces la ziare, radio, cărțile din biblioteca izolatorului.

Deoarece plasarea persoanelor are loc pe un termen de 72 ore, Consiliul recomandă administrației să identifice activități ocupaționale în vederea menținerii sănătății mintale a deținuților, iar la cerere să ofere servicii de asistență psihologică.

e) Contact cu lumea exterioară

Administrația izolatorului susține că persoanele reținute/arestate pot fi vizitate de avocat și pot transmite corespondența rudelor.

Consiliul constată că contactul deținuților cu lumea exterioară este declarativ și formal, or în lipsa unui aparat de telefon deținutul depinde de personalul penitenciarului pentru efectuarea apelurilor.

V. STATUTUL IMPLEMENTĂRII RECOMANDĂRILOR CpPT

Trei drepturi ale persoanelor reținute de poliție sunt considerate de Comitetul pentru Prevenirea Torturii (CPT) ca având o importanță deosebită: dreptul persoanei la notificarea detenției către o terță parte aleasă de ea (un membru al familiei, un prieten, o altă rudă); dreptul de a avea acces la un avocat și dreptul de a solicita examinarea medicală de către un doctor ales (suplimentar față de orice examinare medicală realizată de un doctor chemat de autoritățile polițienești).

În opinia CPT-ului, aceste drepturi constituie trei garanții fundamentale împotriva relelor tratamente aplicate deținuților, care trebuie aplicate de la începutul privării de libertate, indiferent de cum sunt acestea descrise în sistemul legal în cauză (extras din cel de-al 2-lea Raport general [CPT/Inf (92) 3]).

CpPT constată că în Izolator se asigură parțial respectarea acestor trei drepturi.

Din Registre rezultă întrevederile deținuților cu avocatul însă procedura de acces la avocat (prin intermediul apelului telefonic) este viciată de lipsa unui telefon în izolator.

Analizând recomandările din Raportul precedent, din 17 aprilie 2018 constatăm că:

- ✓ 27% din recomandări nu au fost implementate;
- ✓ 33% din recomandări parțial implementate;
- ✓ 40% din recomandări sunt implementate.

	Recomandările CpPT 2018	Starea de fapt în 2022
1.	Prezentarea și discutarea pe larg cu colectivul IDP Anenii Noi a rapoartelor CpPT din aprilie 2018 și întreprinderea tuturor măsurilor în vederea implementării recomandărilor.	<u>Recomandarea se menține</u> Consiliul recomandă discutarea tuturor recomandărilor după fiecare vizită a Consiliului și verificarea nivelului de implementare a recomandărilor precedente.
2.	Colaboratorii Inspectoratului de Poliție Anenii Noi nu sunt informați despre activitatea și atribuțiile Consiliului pentru Prevenirea Torturii (CpPT)	Recomandare implementată parțial Colaboratorii cunoșteau despre atribuțiile CpPT dar este necesară afișarea informațiilor despre mandatul și competențele CpPT pe panourile informative din cadrul Izolatorului de detenție provizorie.
3.	Asigurarea procedurii corecte de înregistrare și informare a efectivului IP/IDP Anenii Noi privitor la actele normative/comunicatele intrate în instituție privind aspectele tangente cu relele tratamente și tortura.	Recomandare parțial implementată Recomandare parțial realizată. CpPT nu a putut identifica un mecanism clar privind comunicarea și informarea internă privind aspectele tangente cu relele tratamente și tortura.

4.	Identificarea soluțiilor urgente de mărire a numărului de avocați din Sistemul CNAJGS și asigurarea promptă a accesului la avocat cu respectarea termenelor prevăzute în Codul de Procedură Penală atât în cazul reținerii cât și în alte cazuri prevăzute de lege.	Recomandarea implementată Nu au fost sesizate obiecții versus neprezentarea avocaților la acțiunile de urmărire penală/întrevederi cu deținuții
5.	Lipsa condițiilor de examinare medicală confidențială a reținuților la intrare și la ieșire din IDP, precum și de păstrare a datelor cu caracter personal de ordin medical	Recomandare implementată parțial. Izolatorul dispune de spațiu amenajat pentru examinarea medicală a deținuților. Totuși nu există Registru și Formulare distincte privind examinarea medicală la intrare și ieșire din Izolator. Examinarea medicală nu este asigurată la fiecare intrare/ieșire din izolator, fiind substituită cu o examinare medicală generală ori asistență medicală la solicitare. În cazul în care persoanele sunt plasate după orele 17.00 examinarea medicală este efectuată a 2-a zi dimineața. După CpPT acest răstimp este prea mare pentru a identifica rapid existența unor leziuni corporale și anunța Procuratura.
6.	Asigurarea securității datelor personale cu caracter medical și a examinării medicale a reținuților/deținuților în condiții confidențiale la intrare și la ieșire din IDP. De a lua măsuri, astfel încât, persoanele care nu au atribuții medicale sau de îngrijire să dispună de acces doar la informațiile medicale, strict necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale, în lumina acestei observații.	Recomandarea se menține
7.	Amenajarea punctului medical în corespundere cu prevederile ordinului MAI nr. 31 din 27.01.2004 despre instituirea, amenajarea și înzestrarea punctului medical al comisariatului de poliție raional.	Recomandarea se menține
8.	Asigurarea respectării prevederilor Ordinului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant (Ordinul nr.77 din 31.12.2013).	Recomandarea se menține
9.	Starea sanitar igienică nesatisfăcătoare în toate încăperile IDP Anenii Noi. Efectuarea regulată a curățeniei curente în cadrul IDP, inclusiv birourile personalului.	Recomandarea implementată
10.	Identificarea soluțiilor în vederea posibilității	Recomandarea implementată

	plimbării deținuților/reținuților pe timp de ploaie și ninsori. Identificarea soluțiilor în vederea posibilității plimbării deținuților pe timp nefavorabil.	
11.	Spațiile de detenție prost aerisite. Lipsa sistemului de aerisire artificială, iar aerisirea naturală este împiedcată de ferestrele mici și acoperite din cellule. Identificarea urgentă a măsurilor de asigurare a accesului aerului proaspăt inclusiv prin deschiderea periodică a geamurilor din exterior.	Recomandarea implementată
12.	Asigurarea deținuților cu saltele, dar și lenjerie de pat curată, inclusiv cu veselă și produse igienice, (minim 9 seturi de lenjerie).	Recomandarea implementată
13.	Reparația și salubritatea urgentă a instalațiilor de apă și canalizare din celule.	Recomandarea implementată
14.	Întreprinderea tuturor măsurilor de asigurare a transferului reținutului în penitenciar, conform cu legislației în vigoare (timp de 72 ore).	Recomandarea implementată
15.	Elaborarea și aprobarea Registrelor standardizate pentru activitatea IDP, inclusiv persoanele responsabile de completare conform fișei postului.	Recomandarea parțial implementată

VI. RECOMANDĂRI:

1. Elaborarea Planului de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitelor din 2018-2022.
2. Asigurarea funcționării spațiilor cabinetului medical în corespundere cu standardele naționale. (Regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru prestatorii de servicii medicale²).
3. Asigurarea examinării medicale confidențiale a reținuților **imediat la fiecare intrare și ieșire din izolator** cu instituirea Registrelor și formularelor distincte.
4. Asigurarea prezenței personalului medical 24/24 ore în incinta Izolatorului în vederea realizării garanției de examinare medicală imediată la fiecare intrare/ieșire din Izolator, dar și pentru organizarea activităților medicale.
5. Elaborarea Regulamentului de acordare a asistenței medicale persoanelor plasate în Izolator cu includerea listei documentației medicale primare (formulare, registre) și procedurile de funcționare în corespundere cu recomandările internaționale privind sănătatea în locurile de detenție³ și standardele naționale.
6. Asigurarea evidenței și documentării adecvate a leziunilor corporale la reținuți în corespundere cu *Ordinul (comun) nr.77* din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea

² Regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru prestatorii de servicii medicale, aprobat prin HG 663 din 23.07.2010 <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335428>

³ https://www.unodc.org/documents/hiv-aids/publications/Prisons_and_other_closed_settings/2014_WHO_UNODC_Prisons_and_Health_rus.pdf

- Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant⁴; instruirea personalului medical în respectarea acestor prevederi.
7. Asigurarea managementului adecvat al medicamentelor parvenite în Izolator (proceduri de asigurare, evidență, verificare, nimicire a medicamentelor expirate), inclusiv condiții de păstrare conformă (dulapuri cu lacăt și/sau fără accesul luminii, frigider).
  8. Asigurarea confidențialității informației medicale a deținuților/reținuților în corespundere cu legislația în vigoare;
  9. Asigurarea evidenței examinării medicale a deținuților la ieșirea din izolator și evidenței convorbirilor telefonice ale deținuților prin instituirea registrelor speciale în acest sens.
  10. Actualizarea și plasarea informațiilor despre drepturile și obligațiile deținuților și în celule/curtea de plimbare/sala pentru întrevederi, cu includerea informațiilor despre mandatului CpPT și/sau altor instituții responsabile de protecția drepturilor lor.
  11. Completarea Registrului de evidență a informării asupra drepturilor și obligațiilor reținuților/deținuților și a Registrului de notificare a terților cu privire la reținere.
  12. Întocmirea și evidența proceselor verbale cu privire la desfășurarea instructajului cu persoana parvenită în izolator (drepturile, obligațiile, tehnica securității, răspunderea pentru deteriorarea bunurilor, răspunderea pentru evadare, planul de evacuare în caz de calamități/incendiu).
  13. Dotarea Izolatorului cu un aparat de telefon pentru a asigura dreptul persoanelor deținute/reținute de a notifica rudele/avocatul despre aflarea sa în custodia statului. Asigurarea confidențialității convorbirilor telefonice.
  14. Asigurarea managementului deșeurilor rezultate din activitatea medicală în corespundere cu legislația în vigoare prin elaborarea procedurilor standard și asigurarea cu recipiente speciale de colectare a deșeurilor periculoase.
  15. Instruirea personalului privind securitatea perchezițiilor în vederea prevenirii infectării cu boli hemotransmisibile în caz de lezare accidentală, inclusiv elaborarea și aprobarea procedurilor de reacționare.
  16. Identificarea soluțiilor alternative (inclusiv soluții TIC, video conferințe/ședințe de judecată) la transportarea/escortarea persoanelor la judecată sau alte măsuri procesuale în afara izolatorului, pentru a reduce riscul contactului cu alte persoane.
  17. Asigurarea deținuților care suferă de careva boli cronice cu alimentație (dietă) specifică maladiei.
  18. Elaborarea procedurii de management a cazurilor de declarare a grevei foamei.
  19. Garantarea distribuirii produselor alimentare de către angajații izolatorului care dispun de un carnet de sănătate cu mențiunile respective despre controlul medical și instruirea igienică.
  20. Plasarea în locurile accesibile pentru deținuți a meniului zilei.
  21. Elaborarea unei proceduri de colectare a deșeurilor alimentare.
  22. Includerea în setul igienic oferit deținuților a pastei/periutei de dinți și oferirea pachetului igienic pentru femei.
  23. Instalarea în curtea pentru plimbări a unui scaun.
  24. Asigurarea (la necesitate) cu servicii de consiliere psihologică a deținuților și identificarea activităților ocupaționale (ziare, radio) în vederea menținerii sănătății mintale a deținuților.

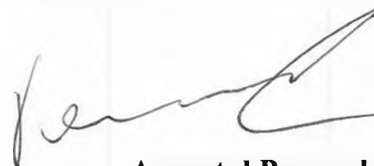
⁴ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353245>

25. Ajustarea/acomodarea accesului în izolator și a unei celule la necesitățile persoanelor cu nevoi speciale. Totodată ajustarea/acomodarea spațiilor de uz comun (baia, spațiul pentru plimbări) la necesitățile persoanelor cu nevoie speciale.

Informarea CpPT privind măsurile luate în vederea implementării recomandărilor sau a măsurilor și termenii de implementare ale acestora, conform legii.

Prin prezenta semnătură, confirmăm că acest raport a fost aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii la ședința din 27.07.2022.

Raportul se semnează doar de Președintele Consiliului pentru prevenirea torturii.

Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii